

2021. évi LXII. törvény

a szülői felelősséget érintő nemzetközi igazságügyi együttműködésről¹

Közlönyállapot 2022. 08. 01.

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

1. A törvény hatálya

1. § E törvény hatálya a házassági és szülői felelősségi ügyekben a joghatóságról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló (EU) 2019/1111 tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet), valamint az [1986. évi 14. törvényerejű rendelettel](#) kihirdetett, a Gyermekek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában az 1980. évi október 25. napján kelt egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) hatálya alá tartozó ügyekre terjed ki.

2. Központi hatóságok

2. § (1) A Rendelet 76. cikke szerint kijelölt magyar központi hatóság – a (2) bekezdés szerinti kivétellel – a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: gyermekvédelmi központi hatóság).

(2) A külföldre elvitt gyermekek visszahozatala, valamint a Magyarországra hozott gyermekek visszavitele iránti ügyek tekintetében a Rendelet 76. cikke, továbbá az Egyezmény 6. cikke szerinti központi hatóság az igazságügyért felelős miniszter (a továbbiakban: gyermekelviteli központi hatóság).

3. § Az e törvény hatálya alá tartozó ügyekben a központi hatósági feladatok ellátása során az alapelvekre, a megkeresésre, a kapcsolattartás általános szabályaira, az adatkezelésre, az adatok zárt kezelésére, a határidő számítására, a döntés tartalmára és közlésére az általános közigazgatási rendtartásról szóló [2016. évi CL. törvény \(a továbbiakban: Ákr.\)](#) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

II. Fejezet

A GYERMEKEK JOGELLENES KÜLFÖLDRE VITELE

3. A kérelem előterjesztésére, valamint a központi hatóság feladataira vonatkozó közös rendelkezések

4. § (1) Ha a gyermek tartózkodási helyének kijelölése tekintetében a szülői felügyelet gyakorlására jogosult szülő vagy gyám (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a külföldre elvitt gyermek visszahozatalára irányuló, a gyermeket jogellenesen külföldre elvivő vagy ott visszatartó személy elleni eljárás megindításához központi hatósági közreműködést kér, a gyermek visszahozatala iránti kérelem (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelem) alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) A gyermekelviteli központi hatóság a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmezőnek a gyermek visszahozatala iránti eljárással kapcsolatban jogi tanácsadást biztosít.

5. § (1) A gyermekelviteli központi hatóság a kérelmet visszautasítja, ha a kérelem az Egyezmény 27. cikkére, valamint a Rendelet 22. cikkére tekintettel nyilvánvalóan alaptalan.

(2) A kérelmező az (1) bekezdés szerinti döntés ellen közigazgatási pert kezdeményezhet.

6. § Ha az eljáró külföldi bíróság a magyarországi kérelmezőt vagy más személyt kíván elektronikus hírközlő eszköz útján közvetlenül meghallgatni, ezt a gyermekelviteli központi hatóság az ilyen bizonyításvételt lehetővé tevő, az Európai Unió általános hatályú közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés hiányában is engedélyezheti. A kérelmező meghallgatáshoz való jogának érvényesülése érdekében az engedélyezés során a közvetlen bizonyításvétel feltételei a nemzetközi magánjogról szóló [2017. évi XXVIII. törvény 80. §-ában](#) foglaltaktól eltérően is megállapíthatók.

III. Fejezet

A GYERMEKEK JOGELLENES MAGYARORSZÁGRA HOZATALA

4. A kérelem előterjesztésére, valamint a központi hatóság feladataira vonatkozó közös rendelkezések

7. § (1) Ha a gyermek tartózkodási helyének kijelölése tekintetében a szülői felügyelet gyakorlására jogosult személy (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a gyermek visszavitelére irányuló, a gyermeket jogellenesen Magyarországra hozó

vagy itt visszatartó személy (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmezett) elleni eljárás megindításához a központi hatósági közreműködést a külföldi központi hatóság útján kéri, a gyermek visszavitele iránti kérelem (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelem) alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) Ha a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmező közvetlenül a gyermekelviteli központi hatósághoz fordul, az a kérelmezőnek jogi tanácsadást biztosít.

(3) A kérelmet és mellékleteit, továbbá az eljárás során a későbbiekben előterjesztendő iratokat – az Egyezmény 24. cikkének sérelme nélkül – magyar nyelvű fordítással ellátva kell benyújtani.

8. § (1) A gyermekelviteli központi hatóság közreműködésének megtagadására az 5. §-ban foglaltak megfelelően alkalmazandók.

(2) Ha a közreműködés megtagadásának nincs helye, a gyermekelviteli központi hatóság a kérelmezettet a gyermek önkéntes visszavételére vagy visszaadására hívja fel vagy a (3) bekezdés szerint kezdeményezi az ügy békés rendezését, kivéve, ha ezt a kérelmező kifejezetten ellenzi vagy az ügy körülményeiből megállapíthatóan ez az eljárás eredményességét veszélyeztetné.

(3) A gyermekelviteli központi hatóság a kérelmezettet tájékoztatja arról, hogy az 5. alcím alatti bírósági eljárás megindítását megelőzően közvetítő igénybevételére van lehetőség, és információt nyújt a közvetítői eljárás menetéről. Ha a kérelmezett részt kíván venni a közvetítői eljárásban, a gyermekelviteli központi hatóság erről a kérelmezőt értesíti. A kérelmező és a kérelmezett erre vonatkozó kérelme esetén a gyermekelviteli központi hatóság segítséget nyújt a közvetítői eljárás megindításához.

9. § (1) Ha a békés rendezésre irányuló kezdeményezés nem vezet eredményre és a kérelmezőnek nincs meghatalmazott jogi képviselője, a gyermekelviteli központi hatóság a gyermek visszavitele iránti bírósági eljárás megindítása érdekében az Egyezmény 7. cikk g) pontjára tekintettel, a kérelmező által az Egyezmény 28. cikke alapján adott meghatalmazás alapján ügyvédet bíz meg és erről a kérelmezőt értesíti. A megbízott ügyvéd a kérelmező azonosítását mellőzi.

(2) A gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd a teljes eljárás során – beleértve a végrehajtási eljárást is – ellátja a kérelmező képviselői feladatát.

(3) Ha a kérelmező az eljárás bármely szakaszában más jogi képviselőnek ad meghatalmazást, a gyermekelviteli központi hatóság az általa megbízott ügyvédnek adott megbízást felmondja.

5. A bírósági eljárásra vonatkozó rendelkezések

10. § A Magyarországra hozott gyermek visszavitele iránti bírósági eljárás lefolytatására a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) kizárólagosan illetékes.

11. § (1) A bíróság polgári nemperes eljárásban soron kívül jár el. Az eljárásban – e törvény elérő rendelkezése hiányában – a polgári perrendtartásról szóló törvény szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel, és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Az eljárásban szünetelésnek helye nincs.

(3) Az eljárásban bírósági titkár nem járhat el.

(4) Az eljárás tárgyi költségmentes.

12. § Ha a visszavitel iránti kérelem nem felel meg az Egyezmény 8. cikkében foglaltaknak, vagy más okból kiegészítésre szorul, a bíróság a kérelmezőt megfelelő határidő tűzésével hiánypótlásra hívja fel. Ha a kérelmező a hiányokat határidőben nem pótolja, a bíróság a kérelmet visszautasítja.

13. § (1) Ha a kérelmezett és a gyermek a rendelkezésre álló címen nem található meg, a bíróság az eljárást felfüggeszti és – az ismeretlen helyen lévő kérelmezett és a gyermek tartózkodási helyének megállapítása érdekében – elrendeli a felkutatásukat az idézendő felkutatására vonatkozó szabályok szerint.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti intézkedés nem vezet eredményre, a bíróság az eljárást megszünteti.

(3) Ha a bíróság hivatalos tudomást szerez arról, hogy a gyermeket az Egyezmény egy másik részes államába vitték, ideértve azon államot is, ahol a gyermeknek az elvitt megelőzően szokásos tartózkodási helye volt, az eljárást megszünteti, és ha az szükséges, a kérelmet az Egyezmény 9. cikkében foglalt intézkedések megtétele céljából megküldi a gyermekelviteli központi hatóságnak.

14. § Ha a kérelmező a kérelmet a 10. § szerinti bíróságon a gyermekelviteli központi hatóság közreműködése nélkül terjeszti elő, e bíróság a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránt indított perben eljáró bíróságot értesíti az előtte indult eljárásról az Egyezmény 16. cikkének alkalmazása céljából.

15. § A bíróság a kérelmező kérelmére az eljárás során ideiglenes intézkedéssel a polgári perrendtartásról szóló törvényben foglalt feltételek hiányában is elrendelheti a kérelmezőnek a gyermekkel való kapcsolattartását, kivéve, ha az nyilvánvalóan ellentétes a gyermek érdekével.

16. § (1) A bíróság tájékoztatást nyújt a közvetítés igénybevételének lehetőségéről, annak módjáról és előnyeiről, az esetleges megállapodás bírósági egyezségbe foglalásának lehetőségéről.

(2) Ha az ügyben közvetítői eljárás indul, ennek befejezésére a bíróság határidőt állapít meg.

17. § (1) A bíróság az eljárás során a kérelmezőt és kérelmezettet is személyesen meghallgatja, és gondoskodik a gyermek meghallgatásáról is, kivéve, ha a gyermek ítélőképességének hiánya ezt nem teszi lehetővé. A meghallgatást legkésőbb a kérelemnek a bírósághoz érkezésétől számított 8. napra kell kitűzni, amelyhez a bíróság szükség esetén a gyermekelviteli központi hatóság közreműködését kérheti.

(2) Bizonyításnak csak az Egyezmény 12–15. és 20. cikkében, valamint a Rendelet 27. cikk (1) és (3) bekezdésében meghatározott körben van helye. A bíróság bizonyítékok külföldről való beszerzése érdekében kérheti a gyermekelviteli központi hatóság közreműködését.

18. § (1) Ha a bíróság a gyermek visszavételét elrendeli, határidőt állapít meg a gyermek visszavételére, a határidő eredménytelen eltelte esetére pedig meghatározza a gyermeknek a kérelmező részére való átadása helyét és időpontját. A Rendelet 27. cikk (6) bekezdése szerinti esetben a bíróság a határozatot előzetesen végrehajthatónak nyilváníthatja.

(2) A bíróság a gyermek visszavételének elrendelésével egyidejűleg védelmi intézkedéseket hozhat annak érdekében, hogy megvédje a gyermeket az Egyezmény 13. cikk *b)* pontja szerinti testi vagy lelki károsodás súlyos kockázatától, ha az ilyen intézkedések szükségességének vizsgálata és meghozatala nem késlelteti indokolatlanul a visszaviteli eljárást. A bíróság így különösen elrendelheti

- a) a kérelmezett és a gyermek megélhetéséhez szükséges költségekhez való pénzbeli hozzájárulás ügyvédi letétbe helyezését,
- b) a kérelmezett és a gyermek lakhatásához nyújtott támogatást vagy
- c) a kérelmező és a gyermek közötti felügyelt kapcsolattartást.

19. § (1) A 18. § (1) bekezdése szerinti esetben a kérelmezőt képviselő ügyvéd munkadíját is a kérelmezett viseli. A gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd munkadíját az ügyvéd részére történő teljesítéssel a kérelmezett viseli.

(2) A visszavétel elrendelésének megtagadása esetén a gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd munkadíját az állam viseli.

20. § (1) A bíróság a kérelem tárgyában hozott határozatot a kérelmezőnek és a kérelmezettnek soron kívül kézbesíti.

(2) A határozat ellen nyolc napon belül fellebbezésnek van helye. A fellebbezésre vonatkozó észrevételeit az ellenérdekű fél a fellebbezés vele való közlésétől számított öt napon belül terjesztheti elő.

21. § (1) A Rendelet 29. cikk (2) bekezdése szerinti tanúsítványt a Rendelet I. mellékletében, és a Rendelet 36. cikk (1) bekezdés *c)* pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet IV. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával az elsőfokon eljáró bíróság állítja ki.

(2) A bíróság az (1) bekezdés szerinti, a Rendelet IV. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával kiállított tanúsítványt kérelemre kijavítja; a kijavításról szóló végzést kézbesíti a feleknek. A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(3) A Rendelet 29. cikk (3) bekezdése szerinti iratokat, ha a bíróság azokat nem közvetlenül küldi meg az eljáró külföldi bíróságnak, a gyermekelviteli központi hatóságnak küldi meg.

6. A végrehajtási eljárásra vonatkozó rendelkezések

22. § (1) Ha a gyermek átadására kötelezett kérelmezett a gyermeket a bírósági határozatban megjelölt helyen és időben nem adja át a kérelmezőnek vagy általa meghatalmazott személynek, a gyermek átadására – a (2) bekezdés szerinti eltéréssel – a bírósági végrehajtásról szóló törvény alkalmazandó.

(2) Ha a végrehajtani kért határozat a 18. § (2) bekezdése szerinti védelmi intézkedést tartalmaz és végrehajtása Magyarországon lehetséges, azonban a végrehajtást kérő a védelmi intézkedésnek nem tett eleget, a bíróság a végrehajtási lap kiállítását megtagadja.

IV. Fejezet

A KAPCSOLATTARTÁS KÜLFÖLDÖN VALÓ BIZTOSÍTÁSA

7. A kapcsolattartás külföldön való biztosítása az Egyezmény alapján

23. § (1) Ha a Magyarországon tartózkodó szülő vagy kapcsolattartásra jogosult más személy (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a külföldön élő gyermekkel való kapcsolattartás biztosítása érdekében központi hatósági közreműködést kér, az Egyezmény 21. cikke szerinti kapcsolattartás iránti kérelem alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) A kérelem benyújtására és a gyermekelviteli központi hatóság feladataira a 4–6. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

8. A kapcsolattartás az Európai Unió másik tagállamában való biztosítása a Rendelet alapján

24. § (1) Ha a kérelmező Dánia kivételével az Európai Unió másik tagállamában élő gyermekkel való kapcsolattartás biztosítása érdekében központi hatósági közreműködést kér, kapcsolattartás iránti kérelem alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekvédelmi központi hatóság látja el.

(2) Ha a külföldi központi hatóság közreműködik a kapcsolattartás biztosítására irányuló eljárásban, a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmezőnek a gyermekvédelmi központi hatóság segítséget nyújt a kapcsolattartás biztosítása iránti kérelem elkészítéséhez.

V. Fejezet

A KAPCSOLATTARTÁS BELFÖLDÖN VALÓ BIZTOSÍTÁSA

9. A kapcsolattartás belföldön való biztosítása az Egyezmény alapján

25. § (1) Ha az Európai Unió területén kívül – ideértve Dániát is – tartózkodó szülő vagy kapcsolattartásra jogosult más személy (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) a Magyarországon tartózkodó gyermekkel való kapcsolattartása biztosításához a központi hatósági közreműködést a külföldi tartózkodási helye szerinti állam központi hatósága útján kéri, a kapcsolattartás biztosítása iránti kérelem (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: kérelem) alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekelviteli központi hatóság látja el.

(2) Ha a jogi képviselővel nem rendelkező kérelmező közvetlenül a gyermekelviteli központi hatósághoz fordul, az a kérelmezőnek jogi tanácsadást biztosít.

(3) A kérelmet és mellékleteit, továbbá az eljárás során a későbbiekben előterjesztendő iratokat – az Egyezmény 24. cikkének sérelme nélkül – magyar nyelvű fordítással ellátva kell benyújtani.

26. § (1) A kérelem gyermekelviteli központi hatóság általi visszautasítására az 5. §-t kell megfelelően alkalmazni.

(2) Ha a kérelem visszautasításának nincs helye, a gyermekelviteli központi hatóság kezdeményezi az ügy békés rendezését, a kapcsolattartás önkéntes alapon való biztosítását, és a feleket tájékoztatja a közvetítői eljárás lehetőségéről. A közvetítés tekintetében a 8. § (3) bekezdésében foglaltak megfelelően irányadók.

27. § (1) Ha az ügy békés úton nem rendezhető és a kérelmezőnek nincs jogi képviselője, a gyermekelviteli központi hatóság ügyvédnek ad megbízást a kapcsolattartás rendezése, megváltoztatása vagy végrehajtása iránti eljárás megindítása érdekében.

(2) A gyermekelviteli központi hatóság által megbízott ügyvéd a teljes eljárás során – beleértve a végrehajtási eljárást is – ellátja a kérelmező képviselőtét.

(3) Ha a kérelmező az eljárás bármely szakaszában más jogi képviselőnek ad meghatalmazást, a gyermekelviteli központi hatóság az általa megbízott ügyvédnek adott megbízást felmondja.

10. A kapcsolattartás belföldön való biztosítása a Rendelet alapján

28. § (1) Dánia kivételével az Európai Unió tagállamában tartózkodó szülő vagy kapcsolattartásra jogosult más személy (ezen alcím alkalmazásában a továbbiakban: kérelmező) kérelme irányulhat

a) a kapcsolattartás rendezésére,

b) a korábban szabályozott kapcsolattartás megváltoztatására, vagy

c) a kapcsolattartás végrehajtására [az a)–c) pont a továbbiakban együtt: a kapcsolattartás biztosítása].

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti kérelem tekintetében a kérelmező a tartózkodási helye szerinti tagállam kijelölt központi hatósága útján vagy közvetlenül benyújtott kérelmével központi hatósági közreműködést kér, a kérelem alapján a központi hatósági feladatokat a gyermekvédelmi központi hatóság látja el.

(3) Ha az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kérelem elbírálása gyámhatósági hatáskörbe tartozik, a gyermekvédelmi központi hatóság a kérelem gyámhatósághoz való megküldésével intézkedik az eljárás megindítása iránt.

(4) Ha az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kérelem elbírálása bírósági hatáskörbe tartozik, továbbá a (1) bekezdés c) pontja szerinti kérelem esetén, a gyermekvédelmi központi hatóság tájékoztatást nyújt a kérelmezőnek az illetékes bíróságról és a jogi segítségnyújtás lehetőségéről.

VI. Fejezet

A RENDELET VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ÉS A KÜLFÖLDI TARTÓZKODÁSI HELY KIJELÖLÉSÉVEL KAPCSOLATOS EGYÉB RENDELKEZÉSEK

29. § A Rendelet 91. cikk (3) bekezdése szerinti kommunikációban a magyar és az angol nyelv használható. A gyermekvédelmi központi hatóság és a gyermekelviteli központi hatóság ettől eltérő további nyelveket is elfogadhat.

30. § Ha a Rendelet 12., 13., 15. és 20. cikkének alkalmazása körében a magyar bíróság, gyámhatóság vagy az Európai Unió valamely tagállamának bírósága vagy más hatósága a Rendelet 76. cikke alapján kijelölt magyar központi hatóság közreműködését kéri, az erre vonatkozó megkeresés teljesítése iránt a gyermekvédelmi központi hatóság intézkedik.

31. § (1) Az eljárt gyámhatóság kérelemre kiállítja a Rendelet 36. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet III. mellékletében, a Rendelet 47. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti tanúsítványt a Rendelet V. mellékletében, és a Rendelet 49. cikk (1) bekezdése szerinti tanúsítványt a Rendelet VII. mellékletében közzétett formanyomtatvány felhasználásával.